

III.7064.103.2018.JA

**Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Szanowna Pani Minister

Pismem z dnia 21 stycznia 2019 r. Rzecznik Praw Obywatelskich przedstawił krytyczne stanowisko w sprawie związanej z uznaniem przez Wojewodę Pomorskiego za nieprawidłowe działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sopocie w zakresie przyznawania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego opiekunom dorosłych osób z niepełnosprawnością, których niepełnosprawność powstała po ukończeniu odpowiednio 18 lub 25 roku życia w przypadku nauki w szkole lub szkole wyższej oraz zaleceniem zwrotu do budżetu państwa dotacji w wysokości 846 310,26 zł wraz z odsetkami. Do dnia dzisiejszego nie wpłynęła odpowiedź na wskazane pismo, jednakże pojawiające w przestrzeni publicznej oraz w kierowanych do Rzecznika skargach informacje o wszczęciu postępowania w celu realizacji zaleceń pokontrolnych Wojewody Pomorskiego z dnia 10 stycznia 2019 r. znak: PS-IX.431.3.7.2018.AB, powodują, że nie mogę pozostać bierny.

Zaistniała sytuacja rodzi bowiem liczne niepokoje w środowisku opiekunów osób z niepełnosprawnościami, w szczególności wobec prezentowanego przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej stanowiska, iż po wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r. sygn. akt K 38/13 przy przyznawaniu prawa do świadczeń

pielęgnacyjnych opiekunom dorosłych osób z niepełnosprawnością organy właściwe mają bezwzględny obowiązek przestrzegania art. 17 ust. 1b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 ze zm.) i zawartego w nim kryterium wieku powstania niepełnosprawności.

Powołanym wyżej wyrokiem Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456, 1623 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 559 i 567) w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie ze względu na moment powstania niepełnosprawności jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji. W uzasadnieniu orzeczenia Trybunał wskazał, iż skutkiem orzeczenia w odniesieniu do art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych jest stwierdzenie, że opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych muszą być przez ustawodawcę traktowani jako podmioty należące do tej samej klasy. Nie mogą być zatem, co do zasady, traktowani w sposób odmienny. Wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego wymaga podjęcia bez zbędnej zwłoki działań ustawodawczych, które doprowadzą do przywrócenia równego traktowania opiekunów dorosłych osób z niepełnosprawnością.

Minęły ponad cztery lata, a wyrok Trybunału Konstytucyjnego nadal nie został wykonany. Przedłużanie działań legislacyjnych mających na celu wyeliminowanie wskazanej przez Trybunał niekonstytucyjności powoduje narastanie negatywnych następstw dla osób pozbawionych świadczeń, a sygnały o działaniach kontrolnych postępowań administracyjnych w sprawach świadczeń pielęgnacyjnych wywołują dodatkowe napięcia społeczne wśród opiekunów, którzy po wyroku Trybunału z dnia 21 października 2014 r. mają ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. W licznych listach do Rzecznika opiekunowie osób z niepełnosprawnościami oraz sami niepełnosprawni wyrażają głębokie zaniepokojenie brakiem działań ustawodawczych zmierzających do wykonania wyroku K 38/13 oraz podkreślają szczególnie trudną i złożoną sytuację tej grupy osób.

Dlatego też, działając na podstawie 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179) zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o zrewidowanie stanowiska w sprawie skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 38/13, przekazanie informacji o stanie prac legislacyjnych zmierzających do wykonania wskazanego wyroku i przewidywanym terminie wejścia w życie stosownej regulacji.

Ponadto pragnę wskazać, iż Rzecznikowi znane jest stanowisko Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przedstawione w opinii do projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk senacki nr 1016) skierowanej do

Komisji Ustawodawczej Senatu RP (pismo z dnia 8 stycznia 2019 r. znak: DSR-IV.02200.51.2018.GJ), w którym odnośnie perspektywy wykonania wyroku Trybunału wskazano na konieczność zreformowania systemu orzecznictwa. Wobec zawartych w powołanym piśmie informacji, iż prace Międzyresortowego Zespołu do spraw Opracowania Systemu Orzekania o Niepełnosprawności oraz Niezdolności do Pracy zostały zakończone, a przedstawione propozycje rozwiązań są obecnie analizowane i stanowią punkt wyjścia do dalszych legislacyjnych, będę wdzięczny za przekazanie bliższych informacji w tym zakresie.

Z poważaniem